

Rapport från expertgrupp och kommitté om frukt och grönsaker, 15 september 2016

Sammanfattning

- Det har inte hänt någonting med förordningarna som ska ersätta 543/2011 (mest om PO-stödet), eftersom de interna konsultationerna fortfarande pågår. KOM siktar fortfarande på att förordningarna ska publiceras i februari.
- Texterna om skolprogrammet ligger redan på webbplatsen för konsultation med allmänheten, och är alltså därmed i stort sett spikade. Trots det hade många länder fortfarande tekniska kommentarer.
- Mötet röstade igenom en ändring i handelsavtalet med Schweiz. Det innebär att EU ska erkänna landets kontroller även av citrusfrukt.

Från Sverige deltog Katarina Johansson från Jordbruksverket.

Expertgruppen för delegerade akter

1. Frukt och grönsaker

1.1 Diskussion om 543/2011, delegerade akten

KOM hade räknat med att interservice-konsultationen skulle vara över vid det här laget, men det är den inte. De tänker därför inte diskutera några sakfrågor idag. Det enda som har ändrats är beloppen för återtag, och det har vi haft ett separat möte om.

Minsta värde av saluförd produktion

Ett land har ställt en fråga om minsta värde för saluförd produktion (artikel 9). Kan en MS erkänna en PO baserat på artikel 154.1.b i 1308/2013, om PO uppfyller något av kriterierna men inte alla?

KOM menar att man teoretiskt sett kan erkänna en PO som uppfyller kravet på minsta antal medlemmar men inte kravet på minsta omsättning. Men för PO som har ett verksamhetsprogram så måste de också klara kravet på en minsta omsättning.

KOM påminde dock om att syftet med stödet var att koncentrera utbudet. Riktigt små PO klarar inte av det. Det här är något som MS bör fundera på i sin nationella strategi; det finns en poäng i att uppmuntra stora PO framför små.

Tidsplan för ikraftträdande

Flera länder ställde frågor om tidsplanen för när förordningarna publiceras och träder ikraft, och vad det betyder för deras eget arbete.

KOM gav följande tidsplan:

- Ikraftträdande och tillämpning: förordningen måste först publiceras. Den träder ikraft 7 dagar senare. Den tillämpas från ett ospecificerat datum. Där har KOM inte satt ner foten än.
- Efter antagandet hos KOM kan det inte bli några fler ändringar. Europaparlamentet och Rådet kan avvisa hela texten, men de kan inte ändra något i den. Därför har MS en färdig text att arbeta med så snart den skickas för granskning. KOM lovade att publicera texten på Circa så snart den var antagen.
- Texten måste ligga ute på internet i fyra veckor innan KOM kan anta den formellt.
- Texten kan förhoppningsvis publiceras två månader efter det att den gått till EP och Rådet, men det kan bli senare. April nämndes. För att spara tid så funderar KOM på att korta tiden mellan ikraftträdande och tillämpning. De uppmanade alla MS att börja förbereda redan nu, istället för att vänta på ikraftträdandet.

Riktlinjer

Ett land ville få bekräftelse på att KOM tänkte ta fram riktlinjer, och undrade när de skulle komma.

KOM hade inte utsett ett ”offer” än som skulle hålla i det arbetet. De hade dock fortfarande för avsikt att komma med riktlinjer, men det skulle dröja ett tag. Det var ett arbete som krävde långa diskussioner.

1.2 Effekter av det ryska importstoppet

KOM redogjorde för situationen till och med 1 september 2016.

Totalt sedan det ryska importstoppet infördes har EU lagt 393 468 000 euro på de här krisåtgärderna, och 1,4 miljoner ton har omfattats.

KOM redovisade framför allt utnyttjandet baserat på vilken förordning de avsåg.

Totalt sett har 213 miljoner euro lagts på stödet baserat på förordningen från 2015, fördelat på omkring 576 000 ton produkter.

Några länder har gjort åt hela sin kvot redan, men totalt sett ligger utnyttjandet på strax under 70 procent. Polen har utnyttjat regeln mest, följt av Spanien, Italien, Grekland och Belgien.

Framför allt är det äpplen som har återtagits (57 procent av återtagen), men också persikor, nektariner, morötter och tomater (samt några till).

De största volymerna har gått till gratisutdelning, men betydande volymer (94 000 ton) har gått till ”annan användning”. Grön och utebliven skörd motsvarar förhållandevis små volymer.

Bilden har inte ändrats i den nya förordningen, som trädde ikraft vid halvårsskiftet med lägre kvoter. Samma produkter, samma länder, och samma fördelning mellan olika åtgärder.

Ett land hade problem med äpplen och päron. EU-skörden är något mindre än förra året men ändå stor, och vädret var inte gynnsamt det här året. Värmen hade en negativ effekt på kvaliteten. De räknade med lägre priser på äpplen framöver, och ville därför öka återtagen. De föreslog att de kunde använda de kvoter på 3 000 ton som fördelats till alla MS, men som många inte använde.

Ett land trodde att de skulle överskrida sina kvoter för flera produkter. Däremot räknade de inte med några större problem för äpplen; deras skörd var normal i år. De ville också komma åt de extra kvoterna på 3 000 ton, men i deras fall ville de ha dem till tomater.

Ett land hade visserligen högre priser idag, men det räckte inte. Deras sektor höll på att organisera sig för lägre priser.

Ett land hade en svår situation på äppelmarknaden med priser som just nu låg omkring 30 procent lägre än vanligt. De ville kunna göra större återtag, eftersom de inte kunde hitta alternativa marknader för alla de äpplen som de brukade sälja till Ryssland. De ville också få rätt att genomföra nationella åtgärder.

2. Skolfruktsprogrammet

2.1 Nya skolprogrammet

Dokumentet återspeglar numera de kommentarer som KOM fått in från den interna konsultationen, och är därför formellt sett inte ett arbetsdokument längre. Dokumentet ligger på DG Agris webbplats för konsultation med allmänheten.

Det har inte hänt något med dokumentet sedan det extrainsatta mötet förra veckan.

Nästa uppdatering kommer i oktober. Om KOM planerar några ändringar så talar de om det. ORDF hoppades att texten var stabil nu.

Ett land ville veta varför det inte längre fanns några maxgränser för tillsatt socker, salt och fett. KOM menade att det här var en del av en diskussion på hög nivå inom DG Sante. Det kan komma riktlinjer för catering-sektorn om saltinnehåll, och när DG Sante kommer med konkreta rekommendationer så ska KOM fundera på om de ska in i skolprogrammen också.

Ett land gillade inte artikel 11 om förhållandet med skolmaten. De undrade bland annat hur de skulle kunna byta ut ”vanliga” produkter mot kvalitetsprodukter. KOM ska fundera på praktiska exempel, men de har inte sett några fall där skolfrukten delas ut i samband med skolmåltider.

Länderna var oeniga om huruvida moms skulle vara stödberättigande under vissa omständigheter. Ett land hade hellre sett att skolprogrammen hade samma regler som inom vin och landsbygdsprogrammet. Ett land tyckte att förslaget bröt mot EU:s finansiella regler. KOM höll inte med om det. De menade också att hanteringen i landsbygdsprogrammet inte var riktigt likadan.

Ett land ville ha konkreta exempel på kostnader som kunde passa in under artikel 4.1.b (kompletterande åtgärder som kan berättiga till stöd). KOM hänvisade till utkastet till riktlinjer, som tar upp flera exempel. KOM förtydligade att kostnader för nätverkande ingår i posten för information, och det finns tak för detta i en av rådsförordningarna.

Ett land ville inte behöva rapportera något om att dela ut olivolja och honung inom ramen för kompletterande åtgärder, eftersom de menade att kvantiteterna skulle bli så små att det inte var värt besväret att hålla reda på det. KOM trodde dock att många skulle vara intresserade av den informationen. Även om kvantiteterna var små så ville de veta vilka som delade ut andra produkter.

Ett land ville få dela ut sötade produkter, och accepterade därför inte artikel 10.1. KOM hävdade att de har rätt att sätta nivån till noll, eftersom även noll är en nivå, och socker är inte tekniskt nödvändigt för att producera till exempel juicer eller kompotter.

Kommittémötet

1. Frågor som kan gå till omröstning

1.1 Godkännande av justering av Schweiz-avtalet

KOM:s internationella enhet presenterade förslaget. Den enda ändringen är sak är att godkänna Schweiz kontroller också för citrusfrukt. Ändringen är en följd av att EU förra året erkände Schweiz fytosanitära kontroller som likvärdiga med unionens.

ORDF konstaterade att det inte var något konstigt med det här avtalet. De hade totalt sett nio sådana här avtal.

Ett land frågade om 543/2011 kommer att ändras nu, och om det gör något att Schweiz inte producerar citrusfrukt.

KOM svarade att internationella avtal går före specifika förordningar som 543/2011. EU-förordningen behöver alltså inte ändras för att ändringen ska gälla.

Bilaga X i Schweiz-avtalet omfattar även andra produkter än de som Schweiz har en egen produktion av; det kan också gälla återexport. (Underförstått spelar det därför inte någon roll vad det står i artikel 15.)

Resultat vid röstningen

Mötet stödde KOM:s förslag.

2. Nya skolprogrammet

2.1 Utkast till genomförandeförordning

Texten har gått igenom interna konsultationer och ligger sedan igår på webbplatsen för interna konsultationer. Det har inte hänt något med dokumentet sedan det extrainsatta mötet förra veckan.

Ett par länder hade fortfarande tekniska synpunkter, men de flesta hade framförts förut. Ett av dem ville framför allt ha en senare deadline för att föra över pengar från det ena stödet till det andra. KOM avvisade detta.

Flera länder klagade på förslaget att reglerna utgår från antalet skolbarn i början av läsåret utan att ta hänsyn till att det kan ändras under året.

Ett land ville ha mer info om tidsplanen framöver. Kan till exempel informationsinsatser påbörjas innan den 1 augusti? KOM hade inget klart svar på detta, men ska återkomma vid nästa möte.

Ett land bad om förtydliganden om fakturor och betalningsbevis med varje ansökan, och betonade att förslaget skulle leda till en kraftig ökning av administrationen. Ett annat land var inne på samma spår; de ville behålla artikel 11.4 i dagens skolmjölksprogram.

KOM svarade att även under det gamla mjölkprogrammet så måste det finnas fakturor och betalningsbevis i något skede. De hänvisade till artikel 4.6, där ”MS ska ange vilka dokument som ska skickas med”, men insisterade på att faktura och betalningsbevis är nödvändigt. Det är upp till MS att avgöra vilka dokument som måste skickas med och vilka som bara behöver visas upp på begäran. De ska återkomma i riktlinjerna.

Ett land undrade hur de kan notifiera kontroller i oktober när kontrollerna inte är klara då.

KOM höll inte med. Kontrollerna på plats kan pågå till mars året efter läsårets slut. Sedan ska rapporten skickas till KOM i oktober samma år.

Ett land ville få exempel på ”alternativa” bevis för hur man kan motivera schablonbelopp enligt 5.1.b. Om det kommer i riktlinjerna så ville de veta när dessa blir klara. KOM skulle diskutera med revisorerna och återkomma i riktlinjerna, men det var ju inte nödvändigt att använda schablonbelopp om man inte ville.

KOM meddelade också att det ska bli möjligt att ha kompletterande åtgärder som gäller både mjölk och frukt samtidigt.

2.2 Lägesrapport från det nuvarande skolfruktsprogrammet

För 2015/16 ligger utnyttjandet på 44 procent, och prognosen pekar på 64 procent. KOM tyckte att det var en besvikelse. De hoppades att det nya programmet skulle stimulera till en högre utnyttjandegrad, eftersom möjligheterna ökar att föra över stöd mellan länderna.

13 av 25 MS har gjort åt minst 90 procent av sin tilldelning. Å andra sidan har fyra MS en mycket låg utnyttjandegrad (under fem procent).

3. Trädgårdsprodukter

3.1 Diskussion om 543/2011, genomförandeakten

KOM har inget att tillägga utöver vad de sade på expertgruppen.

Ett land hade en fråga om miljöinsatser och deras förhållande till miljöersättningarna i landsbygdsprogrammet. Det hade något att göra med integrerad produktion och att en del insatser omfattade både frukt/grönsaker och andra produktslag. De ville ha "flexibilitet" i artikel 3.2. Tre länder höll med. Det framgick inte varför den här nya frågan kom upp först i den trettonde diskussionsomgången.

KOM skulle fundera på detta. De menade att om det blev fel så skulle det kunna leda till omfattande sanktioner.

3.2 Informationskrav vid distansavtal

Freshfel har bett om ett förtydligande av vilka regler som gäller vid internetförsäljning. Ofta har säljaren inte all information när erbjudandet om försäljning läggs ut på nätet. En del kontrollmyndigheter tillåter att man anger ursprung som "Nederländerna eller Belgien", men andra är mer strikta.

KOM undrar om MS har någon information om hur de hanterar sådana situationer. Deras önskan är att underlätta internetförsäljning.

Ett land har haft problem med detta, och säljare ber om råd. De har svarat att det är OK att ange två ursprung om det ofta är olika länder. Om däremot nästan alla produkter kommer från ett visst land så bör det landet anges.

Ett land skulle gärna diskutera frågan, men tyckte att de fått för lite att gå på. Borde man behandla alla lika: både stora detaljister med egna webbsidor och nystartande webbföretag som bara säljer på det viset? Rent allmänt ville de inte stå i vägen för innovationer, men de skulle föredra om KOM ställde mer precisa frågor.

KOM menade att lagstiftningen egentligen var klar och den gav inte någon större flexibilitet. De trodde att de skulle behöva justera den framöver.

Anpassning av handelsnormerna

Vid nästa kommittémöte ska vi diskutera en uppdaterad version av handelsnormerna, där de anpassat de till de senaste ändringarna i FNECE:s normer. De uppmanade alla länder att passa på, så snart dokumentet kom på Circa, att kontrollera om de fått med allt.

3.3 Marknadssituationen för frukt och grönsaker

KOM redogjorde för situationen för ett antal produkter. Informationen finns på DG Agris webbsida för så kallade *dashboards*.

Persikor: ganska goda priser i alla länder utom Grekland

Tomater: mycket höga priser jämfört med femårsgenomsnittet, utom i Nederländerna som hämmas av att de tidigare haft en omfattande export till Ryssland

Äpplen: priserna är låga i de flesta länderna, men utvecklingen den senaste månaden är positiv

Päron: priserna börjar hämta sig och närma sig normala värden

I spridda områden i Europa ser KOM väderrelaterade problem. För mycket eller för lite regn har drabbat en del områden, och värmeböljor andra. KOM har försökt använda en metod som är vanlig för att förutspå spannmålskörddar, men de var ovana vid att tillämpa den på frukt och grönsaker.

3.4 Marknadssituationen för bananer

KOM redovisade situationen fram till april i år, samt prognoser för resten av 2016.

2016 har börjat med ökande produktion i nästan alla länder. Det mesta av ökningen kommer från områden som hör till Frankrike och Spanien.

Det har inte hänt särskilt mycket med priserna, annat än att grekiska bananer blivit dyrare på sistone.

KOM konstaterade också att utlösande importvolymen kan komma att nås för import från Guatemala, och kanske också för import från Peru.

3.5 Övriga frågor om frukt och grönsaker

Omnibus-förordningen

Ett land ställde en fråga om artikel 72 om krisåtgärder i den så kallade omnibus-förordningen, som de uppmärksammas på igår. De tyckte att det vore bra om expertgruppen kunde diskutera detta. Framför allt ville landet veta mer om eventuellt stöd för ”coachning” mellan PO. De begrep inte varför det skulle vara en krisåtgärd och hur den skulle gå till.

KOM menade att det hade att göra med ett förslag från kommissionen att ändra bland annat förordning 1308/2013. Eftersom det är rådförordningen så ska diskussionen hållas i rådsarbetsgrupper och i parlamentet, inte här i expertgruppen eller kommittén. Det fanns ännu inte någon tidsplan för när den frågan kommer upp i dessa forum.

Nästa möte

Nästa möte hålls den 11 oktober.